ANAF verifică tot mai atent averile persoanelor fizice. Cele mai frecvente nereguli identificate

Autori: Corina Mîndoiu, Partener, People Advisory Services, EY România

Cătălina Butan, Senior Manager, People Advisory Services, EY România

Verificările averilor persoanelor fizice au devenit tot mai vizibile în activitatea ANAF din ultimii ani. Autoritățile fiscale au la dispoziție tot mai multe informații și instrumente de analiză, inclusiv prin schimbul de informații cu alte state, ceea ce le permite să identifice mai ușor situațiile în care există diferențe între veniturile declarate și patrimoniul deținut de contribuabili.

În perioada iulie 2025 – mai 2026, ANAF a finalizat 1.102 acțiuni de control privind situația fiscală a persoanelor fizice, în cadrul uneia dintre cele mai extinse campanii de verificare derulate în ultimii ani. În urma controalelor, autoritățile au stabilit creanțe fiscale suplimentare de peste 540 milioane lei și au instituit măsuri asiguratorii de aproape 124 milioane lei, precum popriri și sechestre aplicate în vederea recuperării sumelor datorate, conform unor date comunicate recent de ANAF. Dincolo de cifre, aceste verificări oferă indicii utile despre situațiile care atrag atenția inspectorilor fiscali și despre neregulile identificate cel mai frecvent.

Direcția Generală Control Venituri Persoane Fizice (DGCVPF)

este structura ANAF specializată în verificarea situației fiscale personale. Activitatea acesteia include atât verificări documentare, prin care sunt analizate documente și informații referitoare la situații fiscale punctuale, cât și verificări ale situației fiscale personale, o procedură mai amplă prin care autoritățile fiscale analizează dacă veniturile declarate sunt în concordanță cu patrimoniul și situația fiscală a contribuabilului.

Printre contribuabilii aflați în atenția DGCVPF se regăsesc și persoanele fizice cu avere mare (PFAM), categorie care include persoanele fizice rezidente în România a căror avere estimată depășește echivalentul a 25 milioane euro. În scopul administrării fiscale a acestei categorii, ANAF întocmește și actualizează Grupul persoanelor fizice cu avere mare, care poate include și soțul sau soția, precum și rudele și afinii acestora până la gradul al II-lea.

Cele mai frecvente nereguli identificate

Conform datelor ANAF, cele mai frecvente categorii de nereguli identificate în cadrul controalelor au vizat fonduri a căror proveniență nu a putut fi justificată. Printre situațiile întâlnite s-au numărat depuneri de numerar în conturi bancare personale sau ale societăților în care contribuabilii dețin participații, achiziții de bunuri mobile și imobile realizate cu numerar, împrumuturi acordate propriilor societăți și majorări de capital social. De asemenea, au fost identificate cazuri în care contribuabilii au invocat fonduri obținute în străinătate, care nu au putut fi confirmate în urma schimbului de informații cu autoritățile fiscale din alte țări.

Un tipar recurent observat în cadrul verificărilor a fost invocarea unor economii păstrate în numerar, a unor venituri realizate în străinătate sau a unor sume primite de la alte persoane fizice. În numeroase cazuri, aceste explicații nu au putut fi susținute prin documente care să ateste proveniența fondurilor și existența acestora în perioada verificată.

Totodată, ANAF a constatat, în anumite situații, lipsa trasabilității fondurilor declarate. În paralel, inspectorii fiscali au identificat și venituri nedeclarate provenite din cedarea folosinței bunurilor, activități independente, tranzacții cu titluri de valoare, venituri obținute din străinătate și alte categorii de venituri supuse impozitării.

Datele ANAF arată că cele mai mari creanțe fiscale stabilite în perioada iulie 2025 – mai 2026 au fost de 23,1 milioane lei în Prahova și de 22,5 milioane lei, respectiv 21,6 milioane lei, în două acțiuni distincte din București. Numai în luna mai 2026, cele 56 de decizii de impunere emise au generat obligații fiscale suplimentare de 54,6 milioane lei.

Ce trebuie să știe contribuabilii

Rezultatele controalelor arată că o parte semnificativă a ajustărilor fiscale stabilite de ANAF au avut la bază venituri nedeclarate sau fonduri a căror proveniență nu a putut fi justificată.

În practică, obligațiile de declarare și plată a taxelor diferă în funcție de tipul venitului obținut. Pentru anumite categorii de venituri realizate în România, impozitul este reținut la sursă, astfel încât contribuabilul nu mai are, în multe situații, obligații declarative suplimentare. Pentru alte categorii de venituri, însă, obligația de declarare revine direct persoanei fizice.

Un aspect important îl reprezintă veniturile obținute din străinătate. Deși acestea sunt uneori percepute ca fiind mai puțin vizibile autorităților fiscale române, această realitate se schimbă rapid. Potrivit raportului de performanță al ANAF pentru anul 2025, instituția utilizează tot mai mult analiza de date, verificările bazate pe risc și schimbul de informații cu alte state pentru a identifica situațiile care necesită investigații suplimentare.

Mesajele recente ale ANAF merg în aceeași direcție. Persoanele

care au obținut venituri din străinătate pentru care există obligația declarării în România trebuie să le includă în Declarația Unică, chiar dacă aceste informații nu apar în datele precompletate puse la dispoziția contribuabililor. Într-un comunicat emis recent, ANAF a explicat că informațiile privind veniturile realizate în alte state sunt primite de la autoritățile fiscale străine după expirarea termenului de depunere a declarației în România. În consecință, persoanele care nu și-au îndeplinit obligațiile declarative pot primi notificări pentru clarificarea situației fiscale.

În practică, informațiile primite prin schimbul internațional de informații de la autoritățile fiscale din alte state sunt adesea analizate de ANAF la câțiva ani după realizarea veniturilor. În consecință, verificările pot avea în vedere inclusiv venituri și tranzacții realizate cu câțiva ani în urmă, inclusiv începând cu anul 2021, pentru care termenul de prescripție nu s-a împlinit încă. Pentru contribuabili, acest lucru poate crea dificultăți practice în identificarea documentelor necesare pentru a justifica proveniența unor fonduri sau venituri realizate cu mai mulți ani în urmă.

Contribuabilii ar trebui să se asigure că își îndeplinesc corect obligațiile fiscale care le revin și că păstrează documentele relevante privind veniturile obținute, tranzacțiile efectuate și sursele de finanțare folosite. Evoluțiile recente arată că accesul ANAF la informații fiscale, inclusiv din străinătate, este în continuă extindere, iar verificările situației fiscale personale ocupă un loc tot mai important în activitatea de control a instituției.

Un aspect important de avut în vedere este că legislația fiscală prevede un regim sever pentru veniturile a căror sursă nu poate fi identificată de autoritățile fiscale. Începând cu 1 iulie 2024, astfel de venituri sunt supuse unei cote de impozitare de 70%, la care se adaugă dobânzi și penalități. Pot exista situații în care autoritățile fiscale și contribuabilul au interpretări diferite cu privire la originea

unor sume sau la documentele necesare pentru justificarea acestora, iar autoritățile să impoziteze veniturile respective cu cota de 70%. În astfel de situații, contribuabilul poate fi nevoit să conteste concluziile organelor fiscale și să își susțină poziția în cadrul procedurilor administrative sau în instanță, un proces care poate implica costuri semnificative și poate dura mai mulți ani.